

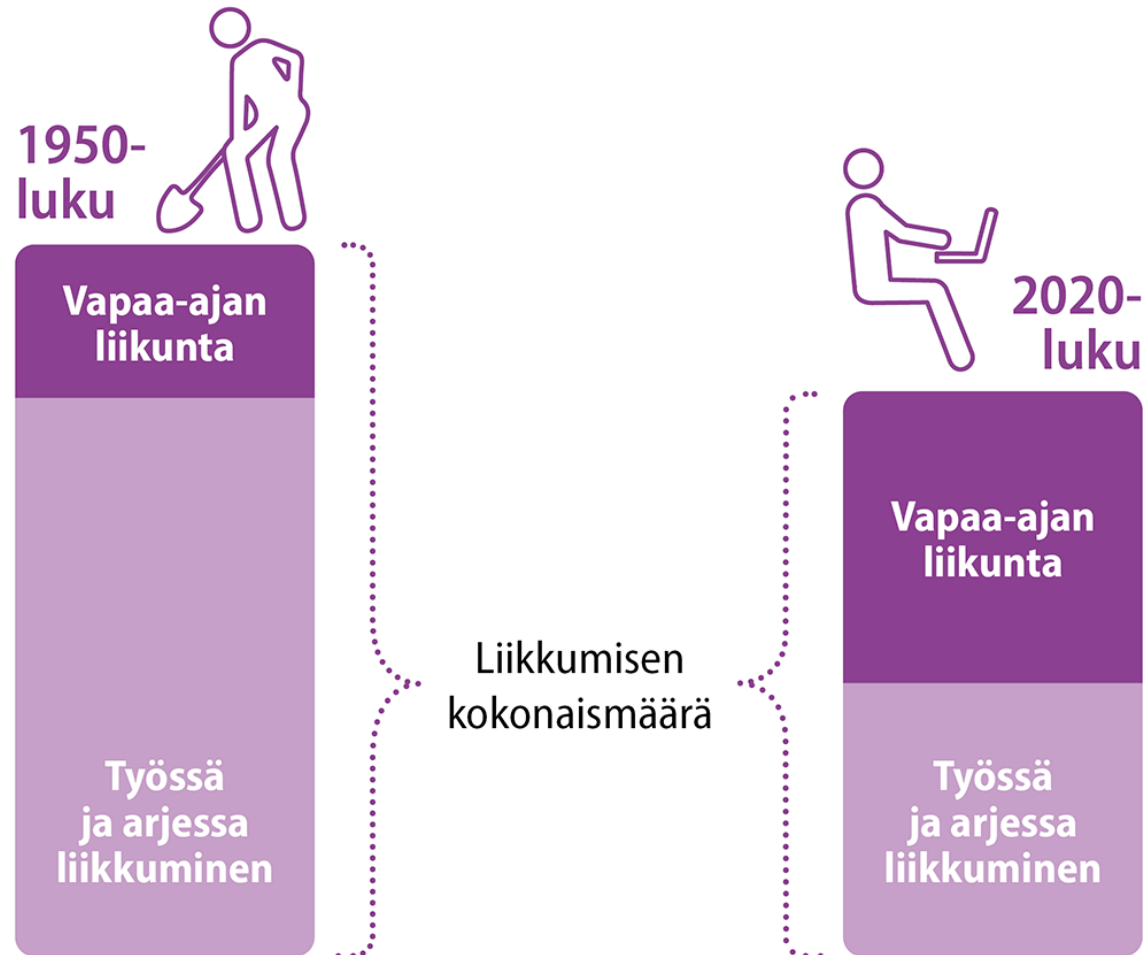
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

 Suomi liikkeelle -ohjelma
Programmet Finland i rörelse

Suomi liikkeelle -ohjelman kehittämisavustus: Järjestöjen uudet kokeilut ja innovaatiot – Ideoiden yhteiskehittely

Infotilaisuus, 5.3.2026

Liikkumattomuuden paradoksi

← Suomi liikkeelle -ohjelma

Suomi liikkeelle -ohjelma

pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma

- Tavoitteena kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä
- Liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn ministerityöryhmä ohjaa ja seuraa toimeenpanoa
- 20 miljoonaa euroa / vuosi, hallituskaudella 2024–2027
- Hallitusohjelman 16 Suomi liikkeelle -ohjelman kirjausta sisältää 35 toimenpidettä

Lisää vain
liike.
suomiliikkeelle.fi

Suomi liikkeelle -ohjelman määrärahakohdennukset	2024	2025	2026
Opetus- ja kulttuuriministeriö			
Liikkuvat-kokonaisuuden laajentaminen (Liikkuva koulu)	5 000 000 €	3 000 000 €	- €
Liikkuvat-kokonaisuuden laajentaminen (Liikkuva opiskelu, korkeakoulut)	1 000 000 €	1 000 000 €	200 000 €
Liikuntaneuvonnan vahvistaminen	3 400 000 €	900 000 €	2 900 000 €
Move!-prosessin liikuntaneuvonta	2 000 000 €	1 900 000 €	1 900 000 €
Kokeilu- ja innovaatioavustukset	3 700 000 €	- €	2 500 000 €
HSM:n liikuntaharrastuksesta polku seuratoimintaan	- €	2 600 000 €	- €
Soveltavan liikunnan kehittäminen, kokeilut ja innovaatiot	- €	800 000 €	- €
Päiväkotien ja koulujen liikuntaedellytysten parantaminen pihojen luonnonmukaistamisella (OKM, STM, YM)	- €	- €	2 500 000 €
Ohjelman hallinnointi, yleinen toimeenpano, viestintä, selvitystyöt ja seuranta	1 175 000 €	1 000 000 €	700 000 €
Kuntien asiakaslähtöiset liikuntapaikkatiedot helposti hyödynnettäväksi	- €	- €	860 000 €
Kansalliset liikkumispäivät	- €	- €	370 000 €
Sosiaali- ja terveysministeriö			
Liikunta ja ravitsemus hyvinvointialueilla ja yhdyspinnoilla	225 000 €	200 000 €	350 000 €
Alueelliset kansanterveyden edistämisen pilotit (STM, OKM)	- €	1 500 000 €	3 300 000 €
Ikääntyneiden ulkoilun lisääminen selvitystyön johtopäätösten pohjalta	- €	100 000 €	- €
Perheiden kannustaminen liikkumiseen (sis. pallo äitiyspakkaukseen)	- €	360 000 €	220 000 €
Työkäiset liikkeelle (STM, TEM)	- €	1 600 000 €	- €
lääkäiden toimintakyvyn tukeminen	- €	- €	2 300 000 €
Ympäristöministeriö			
Kuntien lähivirkistysalueiden kunnostaminen ja kehittäminen	2 500 000 €	- €	- €
Metsähallituksen julkinen rakennuspiirustuskokoelma -kehityshanke	- €	150 000 €	- €
Puolustusministeriö			
Liikunnan ja toimintakyvyn lisääminen osaksi kutsuntojen sisältöä	1 000 000 €	1 000 000 €	750 000 €
Työ- ja elinkeinoministeriö			
Liikunta-alan yritysekosysteemien vahvistaminen	- €	890 000 €	- €
Liikenne- ja viestintäministeriö			
Koulumatkojen turvallisuuden ja liikunnallisuuden edistäminen	- €	3 000 000 €	- €
Maa- ja metsätalousministeriö			
Liikettä saaristoon ja liikunnallisen luontomatkaillen edistäminen alueilla (MMM, YM, TEM, LVM)	- €	- €	1 150 000 €
YHTEENSÄ	20 000 000 €	20 000 000 €	20 000 000 €

Suomi liikkeelle -ohjelman kehittämisavustus: Järjestöjen uudet kokeilut ja innovaatiot

- Liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn ministerityöryhmä on linjannut Suomi liikkeelle - määrärahoista v. 2026 kohdennettavaksi 2,5 milj. euroa liikkumista edistäviin järjestöjen uusiin kokeiluihin ja innovaatioihin.
 - Valtionapuviranomaisena haussa toimii opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Ennen valtionavustushakua toteutetaan kokeilu- ja innovaatioideoiden yhteiskehittely rahoitettavien toimenpiteiden tietoperustaisuuden, vaikuttavuuden ja innovatiivisuuden vahvistamiseksi. Yhteiskehittelyssä hankeideoista annetaan palautetta ja mahdollisia jatkokehittämisehdotuksia, ja suositellaan esim. yhteistyötä.
 - Yhteiskehittelyn koordinoinnista vastaa Jyväskylän yliopisto.

Perustiedot avustushausta 1/2

- Ideoiden yhteiskehittäminen sekä sitä seuraava valtionavustushaku on tarkoitettu **rekisteröidyille yhdistyksille yleishyödylliseen toimintaan**.
- Hankkeiden tulee olla useamman toimijan **laajoja** yhteishankkeita (konsortiot), jotka kohdistuvat valtakunnalliseen tai valtakunnallisesti merkittävään toimintaan.
 - Hanketta hallinnoivan tahon tulee olla rekisteröity yhdistys
 - Konsortiossa voi olla mukana eri sektoreiden, alojen ja tasojen toimijoita

Perustiedot avustushausta 2/2

- Valtionavustus hankkeelle voi olla 250 000–500 000 euroa. Määrärahalla avustetaan kokonaisuudessaan arviolta 5–10 hanketta.
- Hankkeilta edellytetään myös muuta rahoitusta.
- Valtionavustusta voi hakea, vaikka toimija ei olisi osallistunut ideoiden yhteiskehittelyyn.
 - Ideoiden yhteiskehittelyyn osallistumista suositellaan, koska sen avulla hankeideoita saadaan kehiteltyä paremmiksi ja vaikuttavammaksi sekä voidaan löytää hankekumppaneita.

Mitä tarkoitetaan kokeiluilla ja innovaatioilla?

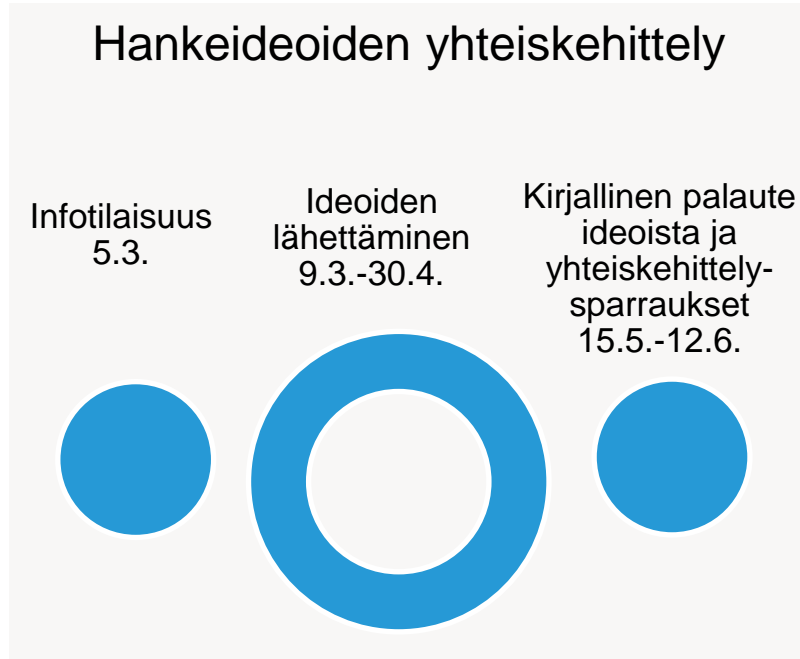

- **Kokeilu** on tapa testata, toimiiko idea käytännössä. Tarkoituksena on kokeilla uutta tai olennaisesti uudistettua ratkaisua käytännössä sekä tuottaa arviointitietoa ratkaisun vaikuttavuudesta ja mahdollisuuksista laajempaan käyttöönottoon.
- **Innovaatio** on uusi tai paranneltu palvelu, prosessi, menetelmä tai toimintamalli, joka on otettu käyttöön ja joka tuottaa arvoa käyttäjilleen, organisaatiolle tai yhteiskunnalle. Innovaatioiden avulla voidaan hakea uusia ratkaisuja monimutkaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Innovaatiolle on keskeistä:
 1. Uutuus (joko täysin uusi tai olennaisesti parannettu),
 2. Käyttöönotto (pelkkä idea ei ole innovaatio ennen kuin se toteutetaan), sekä
 3. Arvo (hyöty käyttäjälle ja yhteiskunnalle)

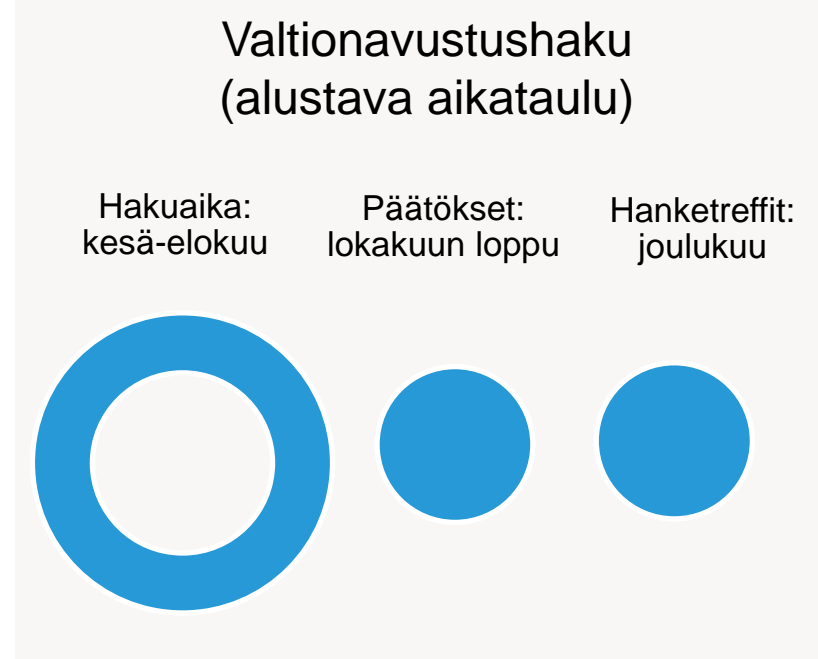
Tavoitteet

- Lisätä eri ikäisten ihmisten liikkumista, erityisesti liikkumisen kokonaismäärää.
 - Tehdä uudenlaisia toimenpiteitä, jotka pohjautuvat tietoon eri väestöryhmien liikkumisesta, sen esteistä ja edistäjistä.
 - Tehdä valtakunnallisesti isoja ja vaikuttavia kokeiluja ja innovaatioita.
 - Saada aikaan pysyviä rakenteellisia muutoksia ja yhteistyömuotoja, joiden avulla väestön liikkuminen lisääntyy.

Aikataulu 2026

Koordinoija: Jyväskylän yliopisto

Valtionapuviranomainen: opetus- ja kulttuuriministeriö

Hankkeiden kesto alustavasti: joulukuu 2026–marraskuu 2028.

Huom. Valtionavustushaun tarkka aikataulu vahvistetaan myöhemmin.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lisää vain
liike.
suomiliikkeelle.fi

 Suomi liikkeelle -ohjelma
Programmet Finland i rörelse

Minttu Korsberg, pääsihteeri
opetus- ja kulttuuriministeriö
minttu.korsberg@gov.fi
p. 0295 330 018

Tilaa uutiskirje

@suomiliikkeelle.fi

Suomi liikkeelle -ohjelma: Tietopohja suomalaisten liikkumisesta järjestöjen ideoiden ja innovaatioiden taustaksi

Sami Kokko

Professori, terveyden edistäminen

Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

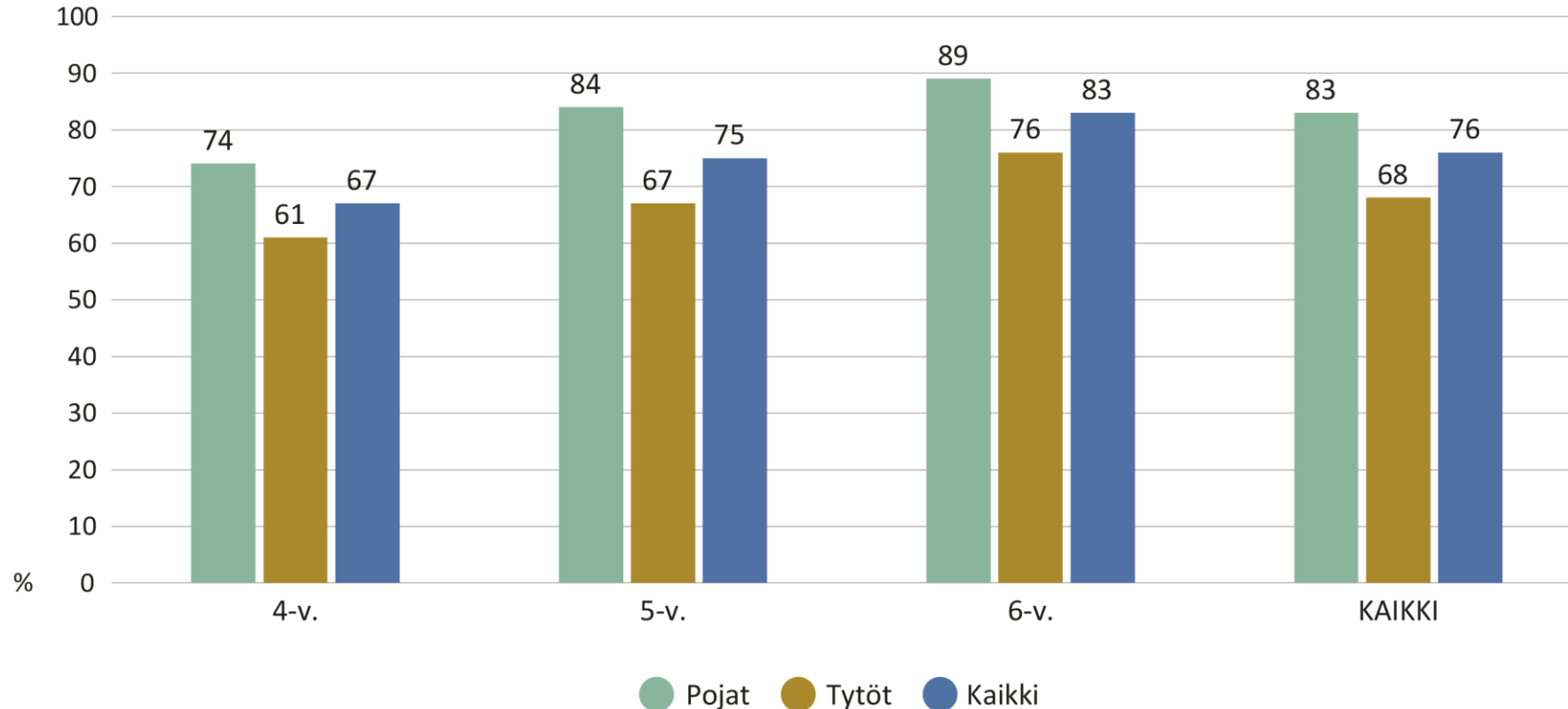

Nykyajan haasteita liikkumiselle

- Yhteiskunnallisessa kehityksessä liikkumisen näkökulmasta useita negatiivisia (passivoittavia) kehityskulkuja
 - Kaupungistuminen (urbanisaatio)
 - Teknologinen kehitys = ”ihmisille helpommaksi”
 - Viihdemedia/internet (ruutuaika, e-pelaaminen), tarjontaa 24/7
 - Päätetyö, etätyö
- Ovat johtaneet muun muassa...
 - Arkiliikkumisen vähenemiseen ja passiivisen ajanvieton lisääntymiseen (ja liikunnan erilliseen harrastamiseen)
 - Heikentyneisiin perusliikkumistaitoihin (motoriset taidot), fyysiseen kuntoon ja toimintakykyyn
 - Ylipainon ja lihavuuden lisääntymiseen (myös lapsilla ja nuorilla)

Pienten lasten (4–6-vuotiaat) liikkumissuosituksen* saavuttaneiden osuudet liikemittaritiedolla (%)

*Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositus on vähintään kolme tuntia liikumista joka päivä. Liikkumisesta vähintään tunti tulisi olla reipasta ja rasittavaa liikumista päivittäin.

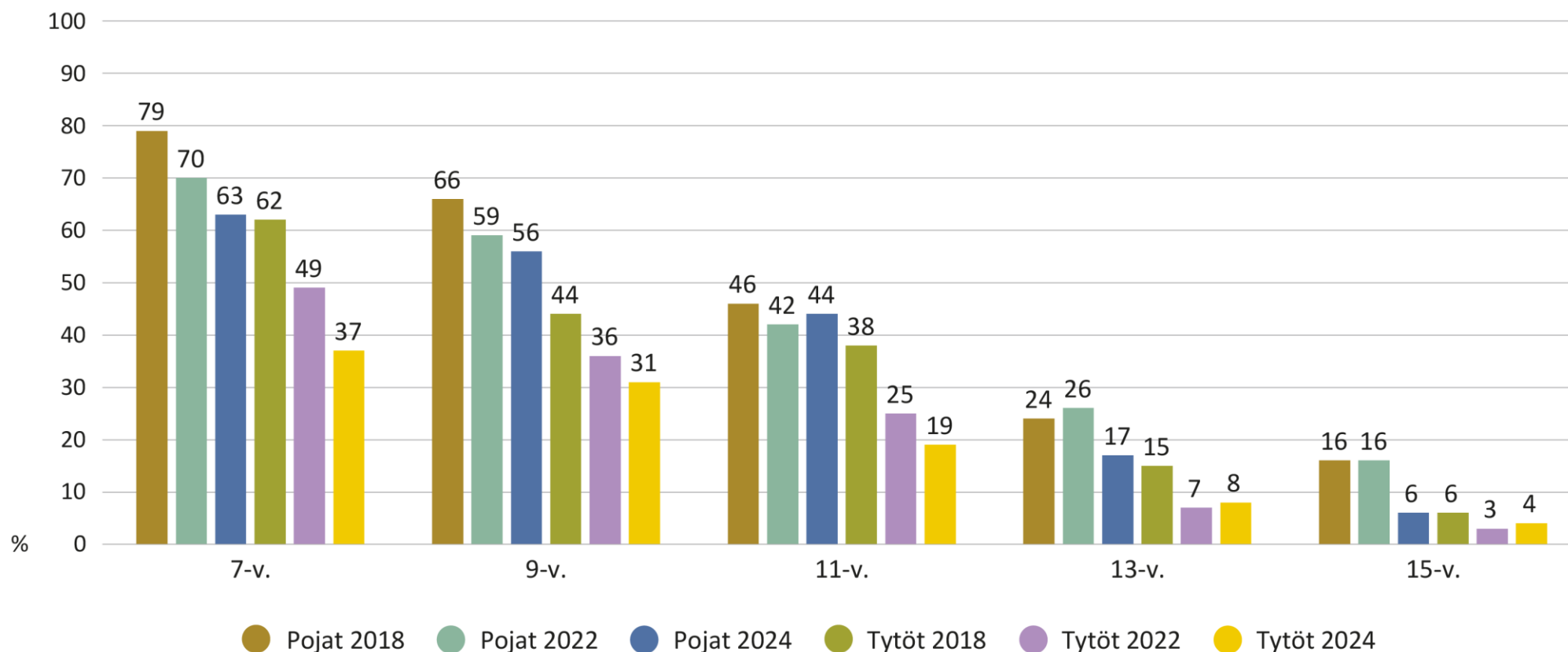

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

Lasten ja nuorten (7–15-vuotiaat) liikkumissuosituksen* saavuttaneiden osuudet 2018–2024 liikemittaritiedolla (%)

*Liikkumissuosituksen mukaan lasten ja nuorten (7–17-vuotiaat) tulisi liikkua päivittäin 60 minuuttia reippaasti tai rasittavasti.

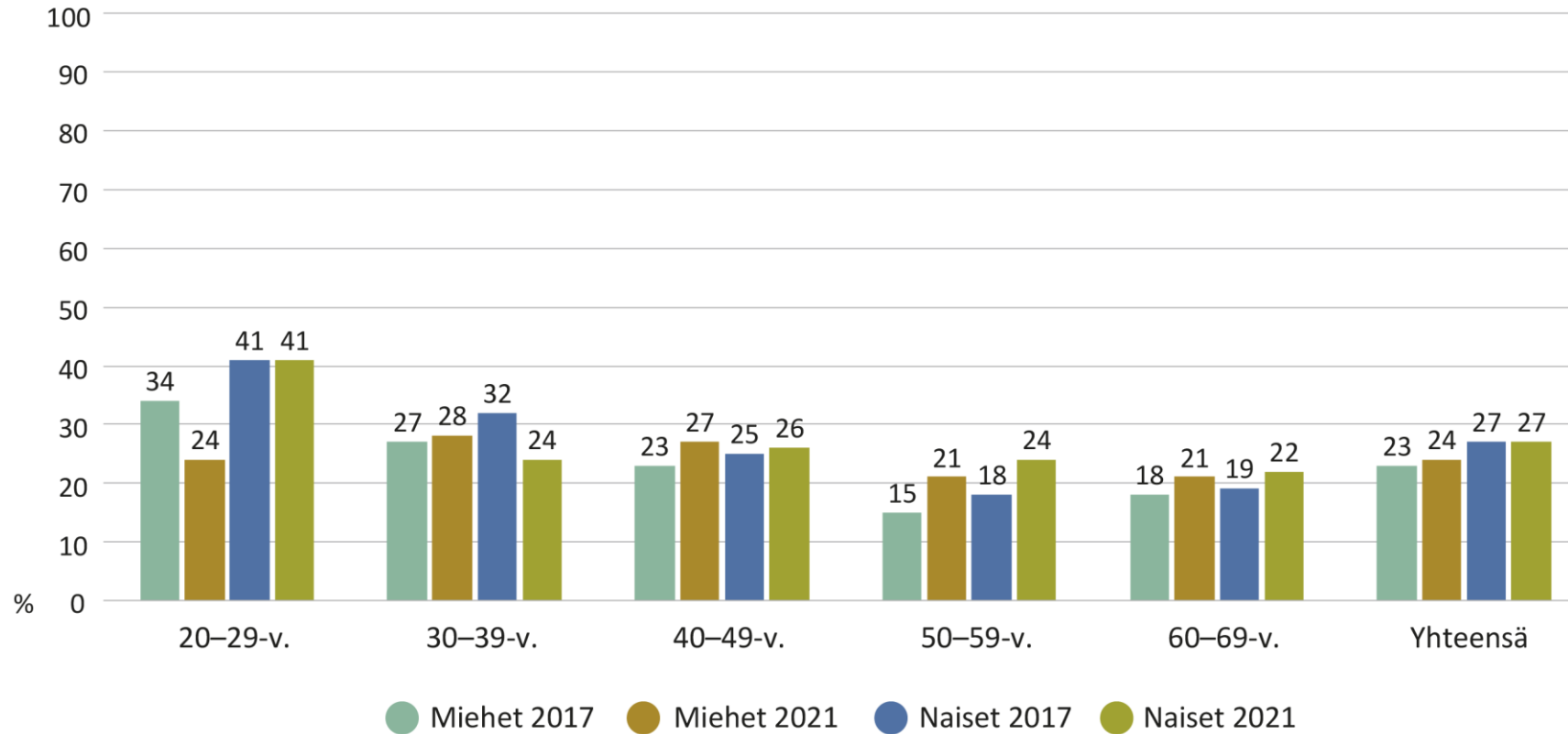

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

Työikäisen väestön (20–69-vuotiaat) liikkumissuosituksen* saavuttaneiden osuudet 2017 ja 2021 (%)

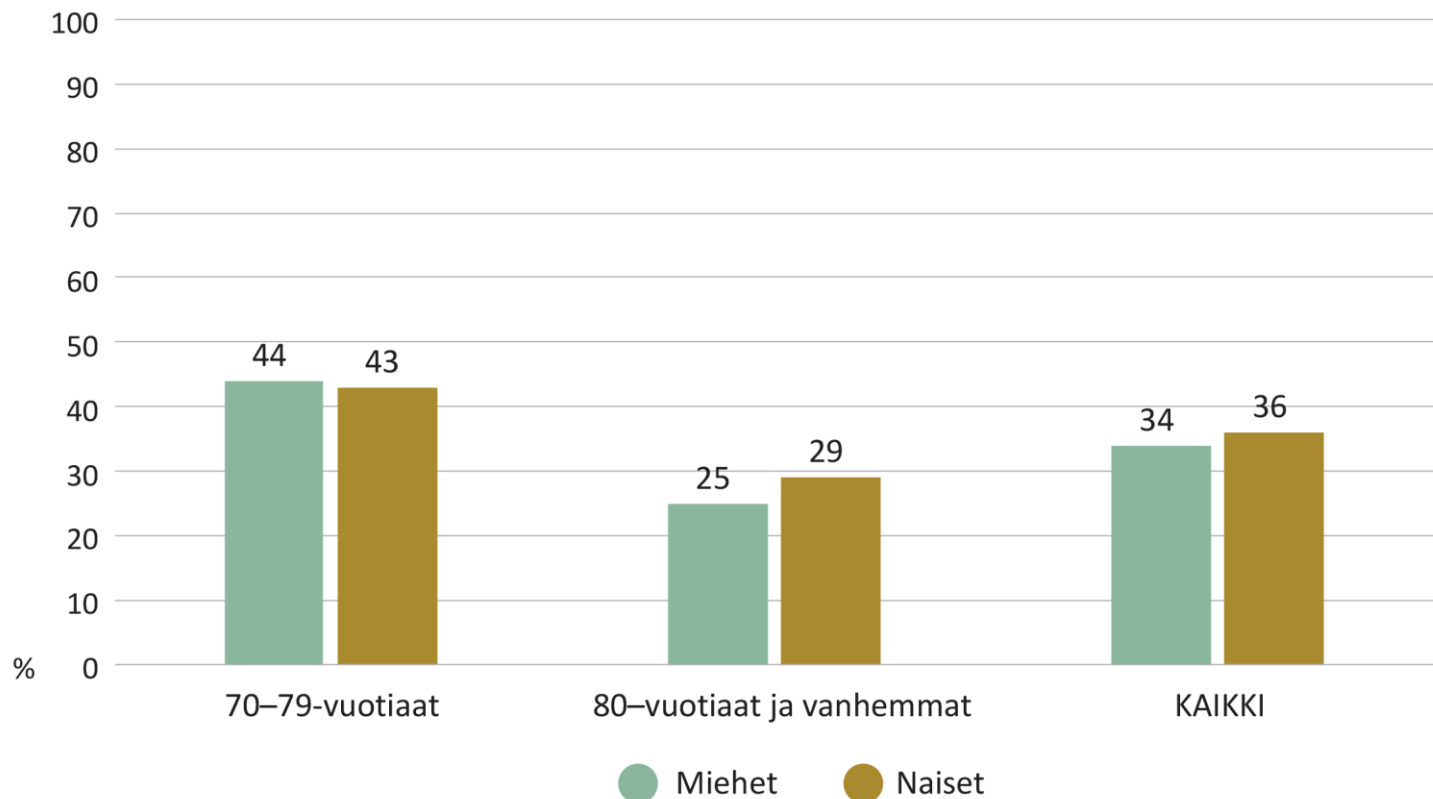

*Liikkumissuosituksen mukaan aikuisten tulisi liikkua JOKO sydämen sykettä kohottavaa reipasta liikumista 2 tuntia 30 minuuttia viikossa TAI rasittavaa liikumista 1 tunti 15 minuuttia viikossa

Ikääntyneiden (70 v. täyttäneet) liikkumissuosituksen* n saavuttaneiden osuudet liikemittaritiedolla (%)

*Liikkumissuosituksen mukaan aikuisten tulisi liikkua JOKO sydämen sykettä kohottavaa reipasta liikumista 2 tuntia 30 minuuttia viikossa TAI rasittavaa liikumista 1 tunti 15 minuuttia viikossa

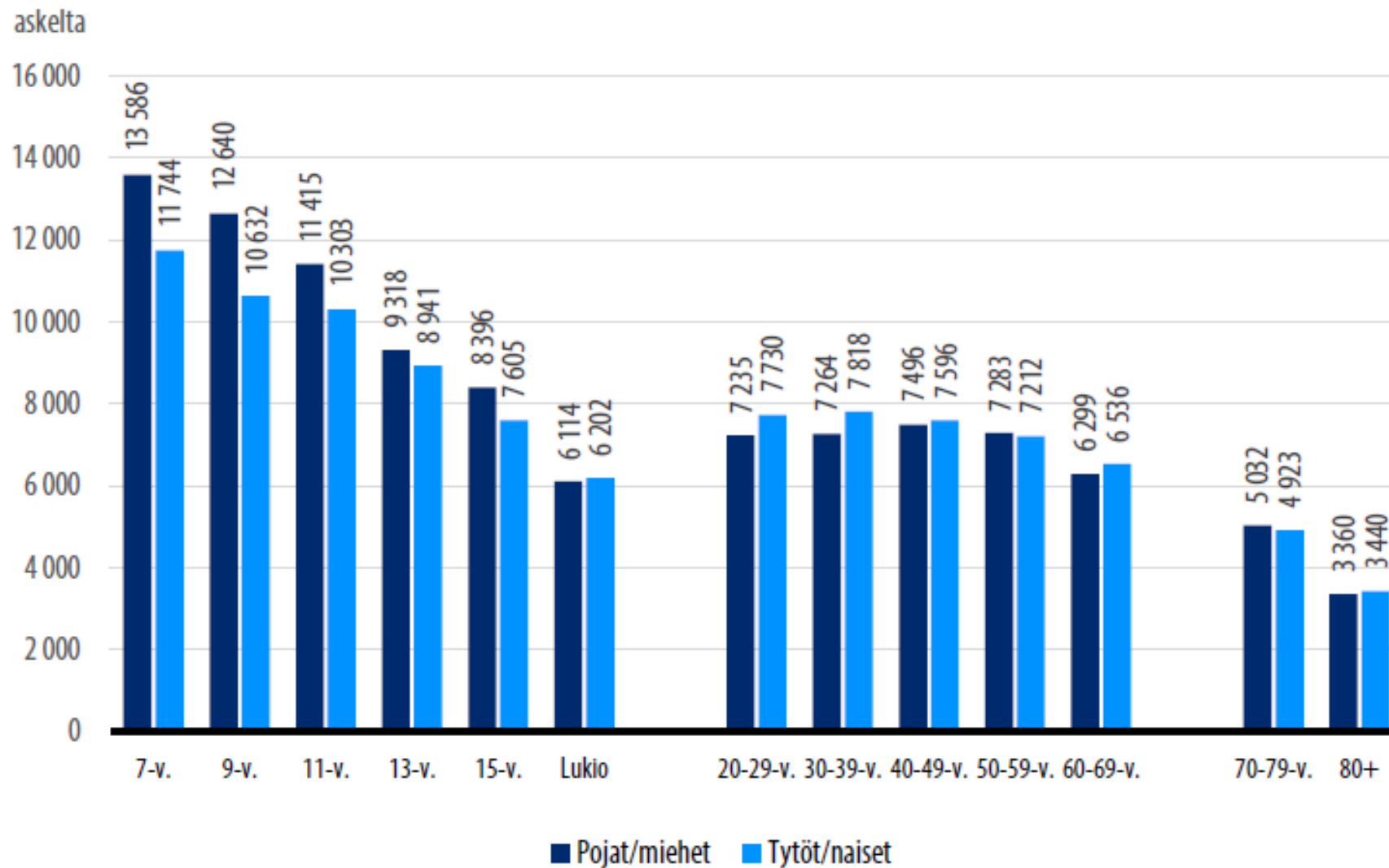

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

Askeleet eri ikäisinä – 2018–2022

Miten liikutaan ?

15 suosituinta 7-15-vuotiaiden lasten ja nuorten liikuntamuotoa talvella ja kesällä
(n = 4696) (Σ kolmesta suosituimmasta liikuntamuodosta)

Talviaika	Σ
1. Kävelylenkkeily	3084
2. Juoksulenkkeily	2848
3. Laskettelu, lumilautailu	2298
4. Jääpelit (esim. jääkiekko, ringette, jääpallo)	2266
5. Hiihto (murtomaa)	1972
6. Uinti	1925
7. Pihapelit ja leikit (esim. parkour, pulkkailu, kelkkailu, frisbeegolf)	1842
8. Kuntosaliharjoittelu	1805
9. Jalkapallo	1738
10. Pyöräily	1691
11. Salibandy	1619
12. Tanssi	1406
13. Ratsastus	1217
14. Voimistelu, jumppa (esim. aerobic, cheerleading, zumba)	1180
15. Moottoriurheilu	1163

Kesäaika	Σ
1. Pyöräily	3582
2. Juoksulenkkeily	3338
3. Uinti	2946
4. Kävelylenkkeily	2669
5. Jalkapallo	2421
6. Pihapelit ja leikit (esim. parkour, pulkkailu, kelkkailu, frisbeegolf)	1714
7. Kuntosaliharjoittelu	1436
8. Salibandy	1413
9. Ratsastus	1175
10. Moottoriurheilu	1122
11. Tanssi	1119
12. Koripallo	1072
13. Voimistelu, jumppa (esim. aerobic, cheerleading, zumba)	1025
14. Sulkapallo	1021
15. Pesäpallo	1004

Miten liikutaan ?

10 suosituinta lukiolaisten (16-20-vuotiaat) liikuntamuotoa talvella ja kesällä
(n = 4305) (Σ kolmesta suosituimmasta liikuntamuodosta)

	Talvi		Kesä	
1.	Kävelylenkkeily	2151	Juoksulenkkeily, hölkkä	2118
2.	Kuntosaliharjoittelu	1864	Kävelylenkkeily	1888
3.	Juoksulenkkeily, hölkkä	1520	Pyöräily	1660
4.	Jääpelit (esim. jääkiekko, ringette, jääpallo)	871	Kuntosaliharjoittelu	1497
5.	Laskettelu, lumilautailu	870	Uinti	1138
6.	Hiihto (murtomaa)	662	Jalkapallo	772
7.	Pyöräily	586	Koripallo	467
8.	Tanssi	420	Pihapelit ja -leikit (esim. parkour, pulkkailu, kelkkailu, frisbeegolf)	358
9.	Jalkapallo	418	Ratsastus	310
10.	Uinti	373	Jotain muuta	293

Miten liikutaan ?

TYÖIKÄISET

6 SUOSITUINTA LIIKUNTALAJIA

Naiset

1. kävely
2. kuntosali
3. juoksu/hölkä
4. sauvakävely
5. pyöräily
6. ryhmäliikunta

Miehet

1. kävely
2. kuntosali
3. pallopelit
4. juoksu/hölkä
5. pyöräily
6. hiihto

IKÄIHMISET

5 SUOSITUINTA LIIKUNTALAJIA

Naiset

1. piha- ja puutarhatyöt
2. hyötyliikunta*
3. kävely
4. hiihto
5. pyöräily

Miehet

1. piha- ja puutarhatyöt
2. hyötyliikunta*
3. halonhaku ja metsätyöt
4. kävely
5. sauvakävely

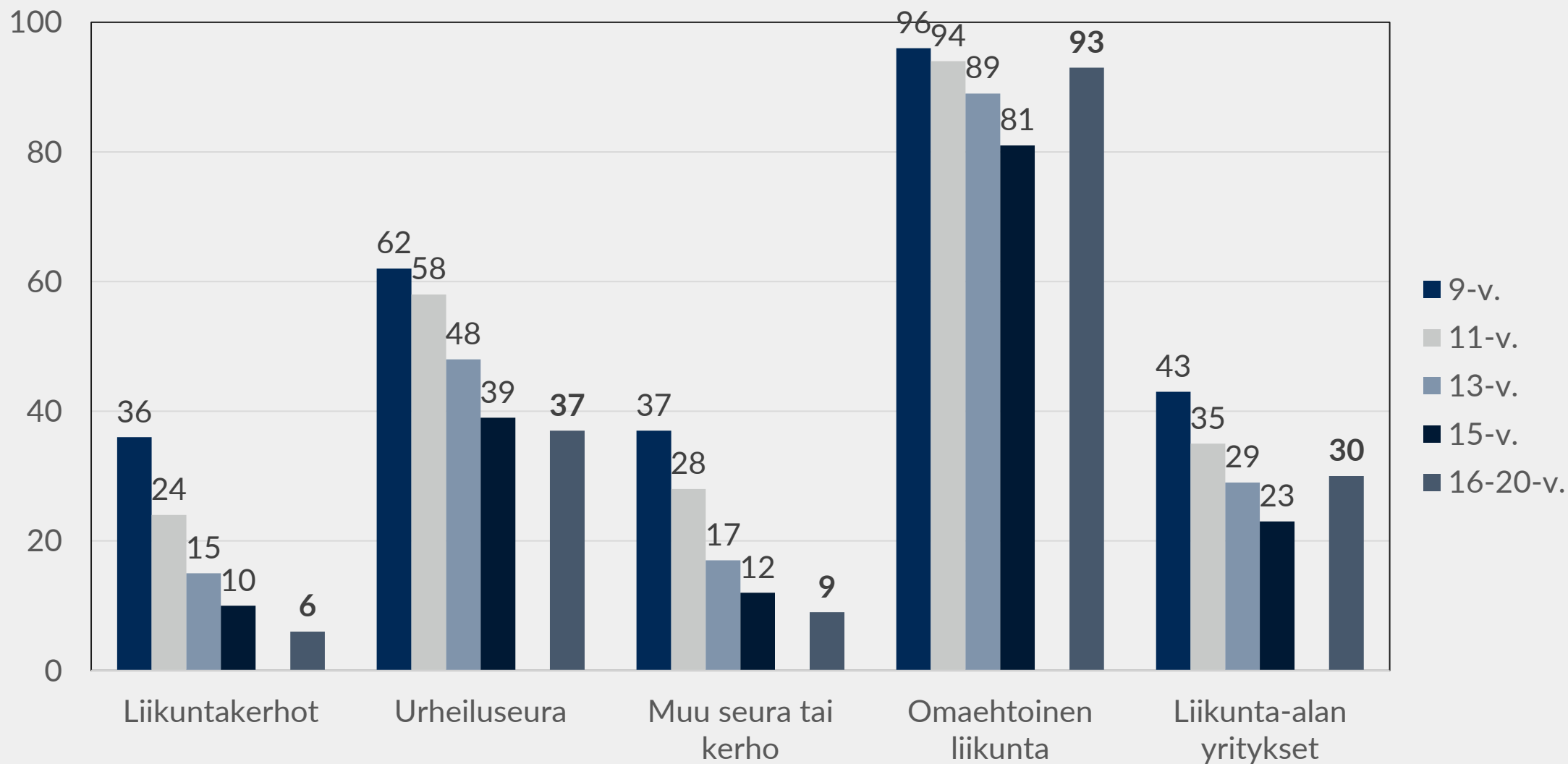

* esimerkiksi kauppa- ja asiointimatkojen kulkeminen ja arkiset askareet

Missä liikutaan ?

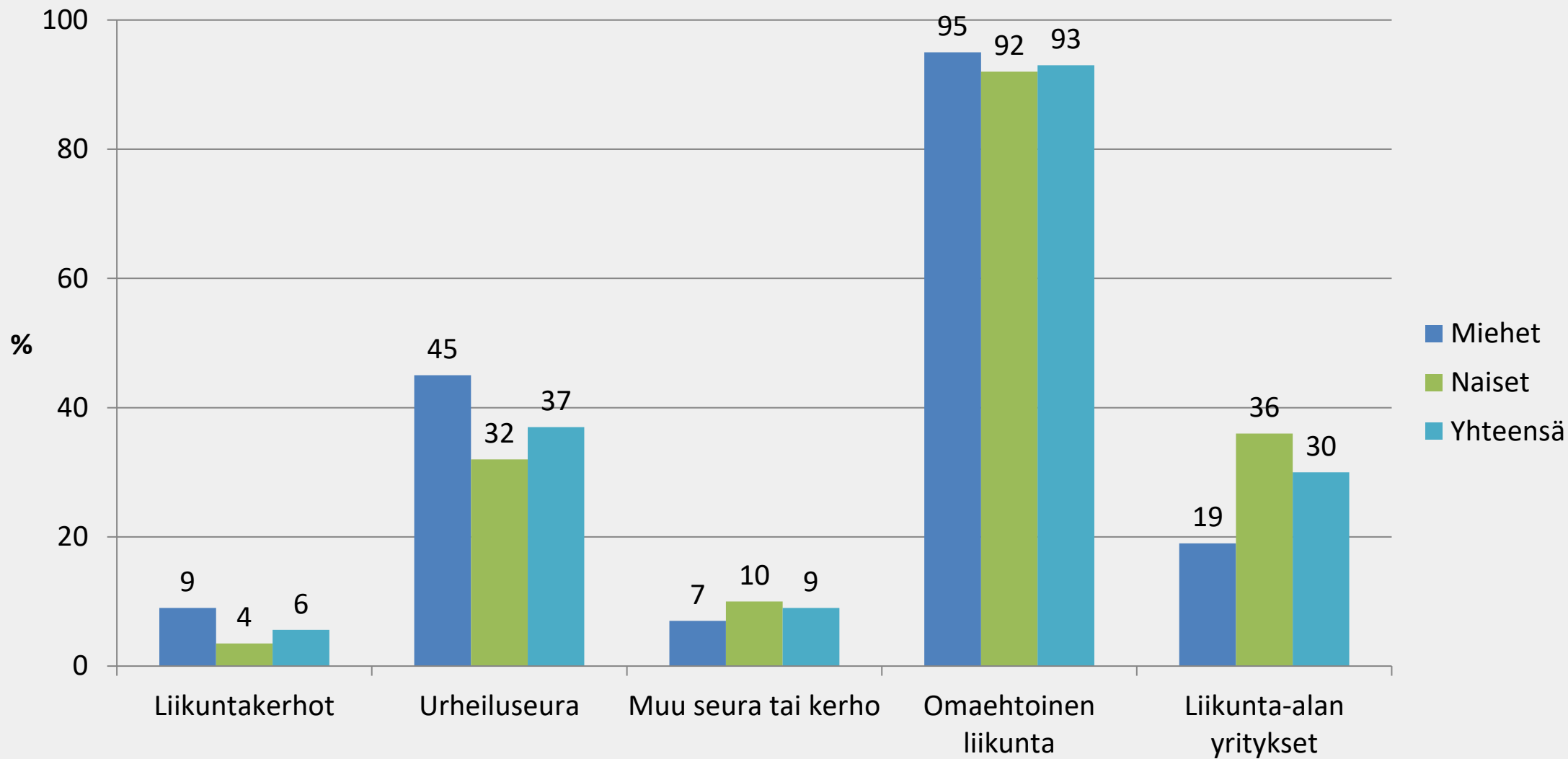
Lasten ja nuorten liikuntatilaisuuksiin osallistuminen vähintään kerran viikossa sukupuolen mukaan (LIITU 2018 (7-15-v.), n = 5625-5700, LIITU 2020 (16-20-v.), n=917-936) (%)

Missä liikutaan ?

Lukiolaisten liikuntatilaisuuksiin osallistuminen vähintään kerran viikossa sukupuolen mukaan (n=917-936) (%)

TYÖIKÄISET

Missä liikutaan ?

IKÄIHMISET

YLEISIMMÄT LIIKUNTAPAIKAT

- Aito luonto
- Kevyen liikenteen väylät
- Ulkoilualueet

YLEISIMMÄT LIIKUNTAPALVELUT

Oma-
toimisesti
94%

Liikunta-
alan
yritykset
32%

Liikunta-
tai urheilu-
seura
21%

YLEISIMMÄT LIIKUNTAPAIKAT

- Kevyen liikenteen väylät
- Piha-alueet
- Luonto

YLEISIMMÄT LIIKUNTAPALVELUT

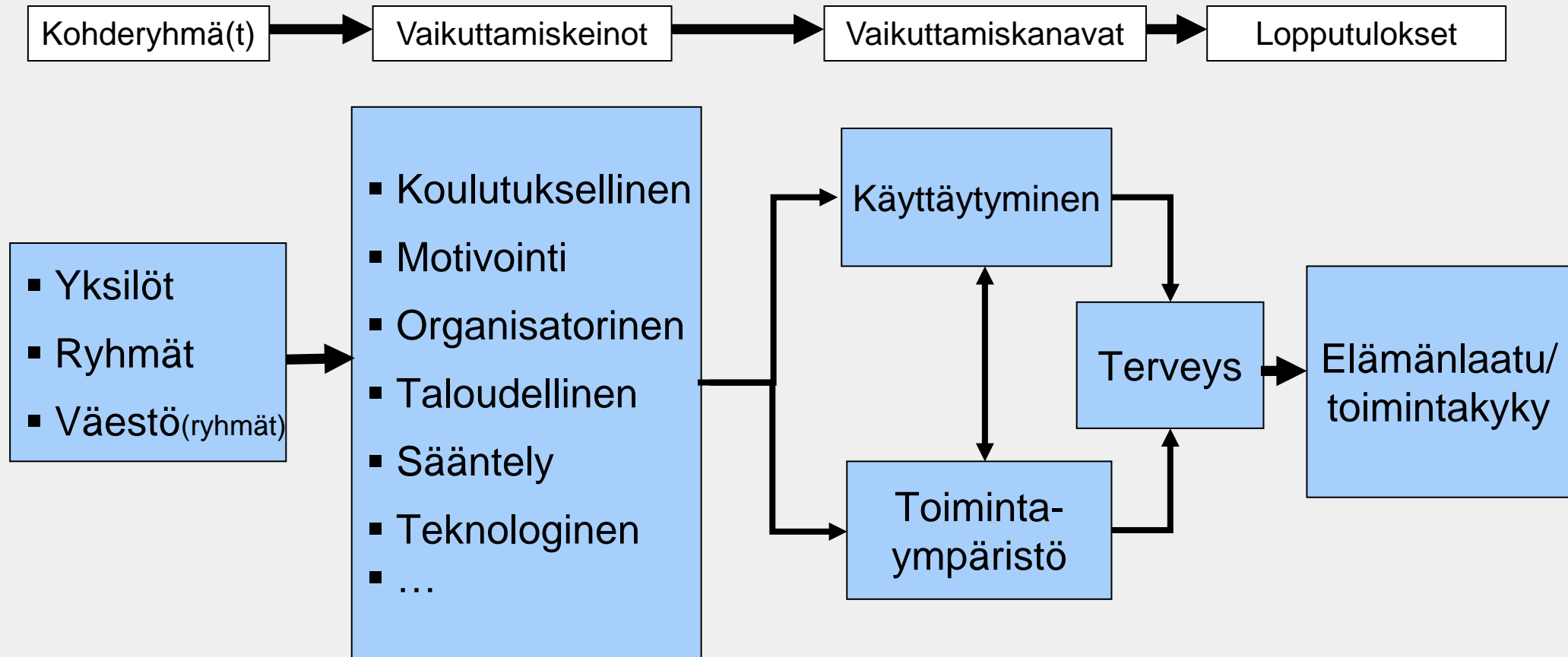
Oma-
toimisesti
93%

Kunnan
liikunta-
palvelut
33%

Liikunta-
alan
yritykset
25%

Terveyden edistämisen viitekehys

Esimerkki – JYP juniorit interventio

Yhteiskehittäminen

Vanhemmat

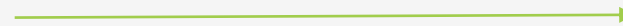
Valmentajat

Liikuntakasvatus
Liikuntakäyttäytyminen
Kulikutavat

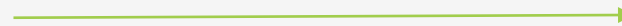
Nuoret

Seuran
johto

Aktiivisten kulkutapojen
edistäminen osana
seuratoimintaa

Valmentajien
liikuntakasvatusorientaation
ja -aktiivisuuden lisääminen

Aktiivinen
ja kestävä
kulkeminen

Kokonais-
liikunta-
aktiivisuus

Liikennepolitiikan
päästövähennystavoitteet

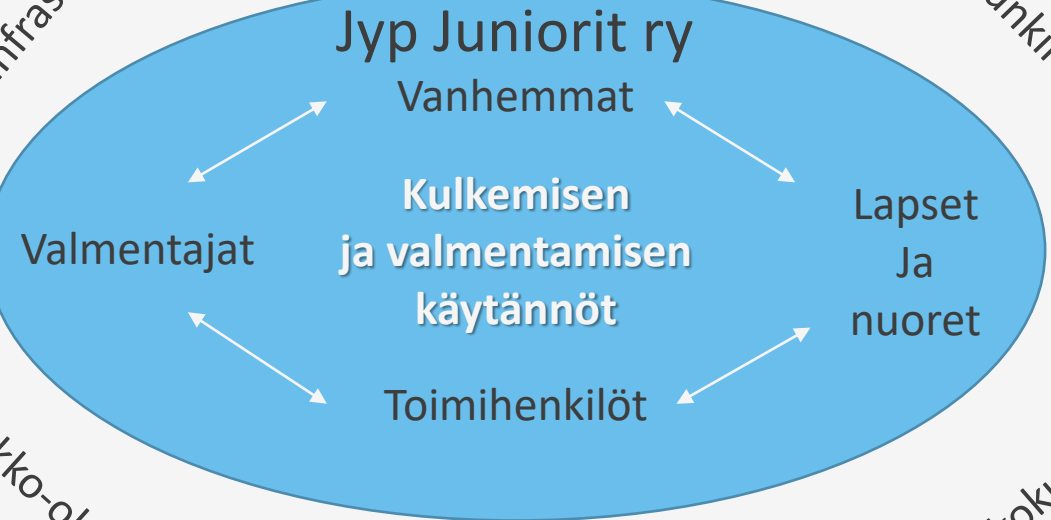
Kulutusmuutokset

JYPS ry, JAPA ry & JY

- pyöräilytieto ja -osaaminen
- tutkimustieto
- toimenpiteiden yhteiskehittäminen ja toteuttaminen

Valmennuskäytäntöjen kehittäminen

Liikenneinfrastruktura

Kaupunkirakenne

Jääkiekko-olosuhteet

Jääkiekkokulttuuri

Liikuntasosiologian ja terveyden edistämisen viitekehys

Nuorten kokonaisaktiivisuuden lisäämiseen liittyvät liikuntapoliittiset tavoitteet

Valmennustoiminnan kehittäminen

Valmentajien liikuntakasvatuksellinen orientaatio ja aktiivisuus

Syyskauden valmentajakoulutuksissa mukana

Alku- ja loppukysely

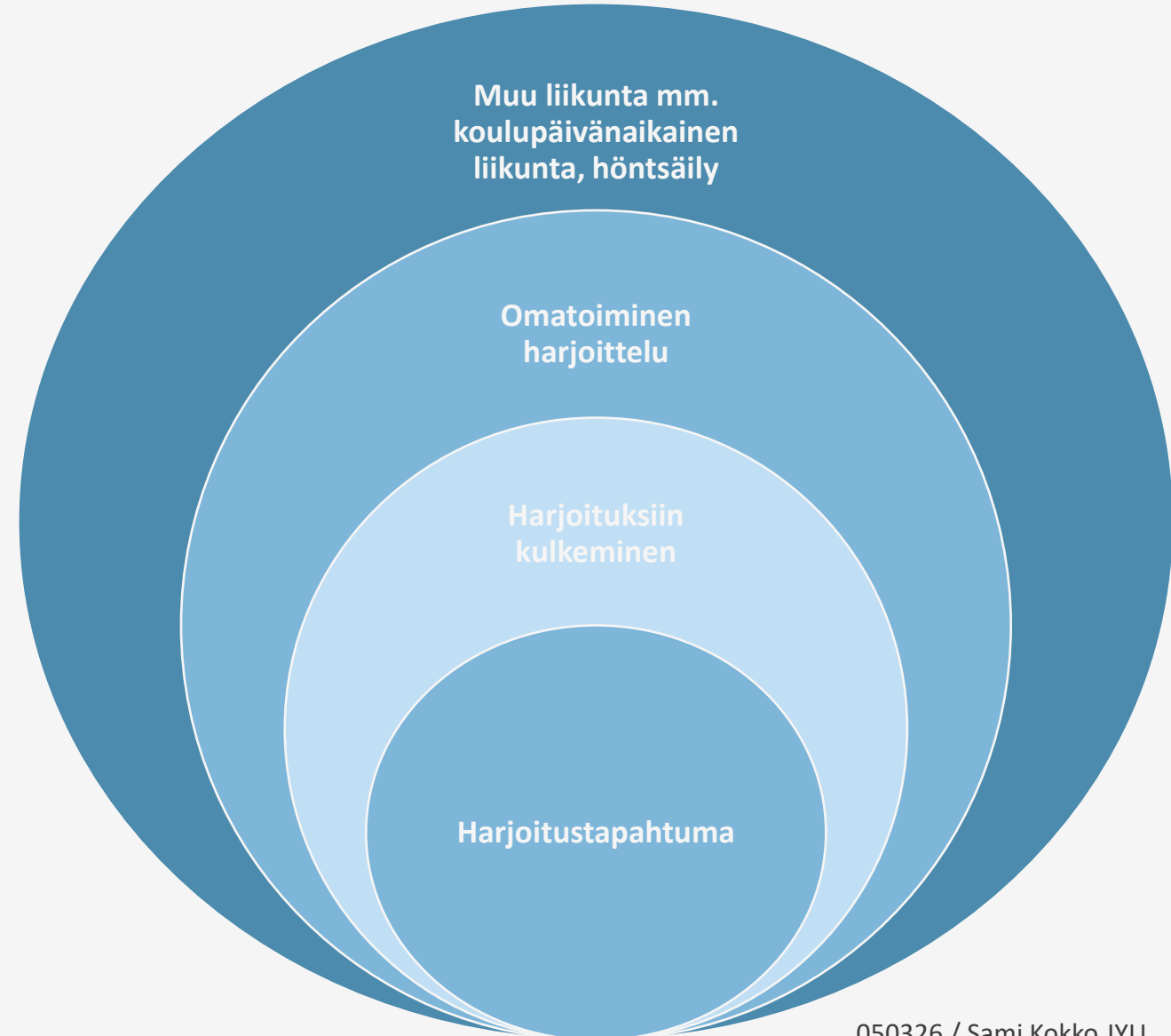
Lasten ja nuorten liikuntakäyttämisen lähteet (osaaminen, motivaation, mahdollisuudet)

Valmentajien arkitoiminta

Alku- ja loppukysely

Liikunta-aktiivisuus (mitattu)

Alku-, loppu- ja seurantamittaus (liikemittari 24/7)

Havaintoja lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (1/6)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Liikunnan harrastaminen on edelleen yleistä ja liikunta on suosituin harrastus lapsilla ja nuorilla.** Lapsista ja nuorista 90 % liikkuu omaehtoisesti yksin tai kavereidensa kanssa sekä luonnossa vapaa-ajallaan, 96 % tekee näistä jompaa kumpaa vapaa-ajallaan.
- **Valtaosa (76 %) 4–6-vuotiaista liikkuu suositusten mukaisesti.** Suositus toteutuu pojilla yleisemmin kuin tytöillä (83 % vs. 68 %), vanhemmilla lapsilla yleisemmin kuin nuoremmilla ja kaupunkiympäristössä asuvilla useammin kuin maaseudulla tai taajamassa asuvilla.
- **Reilu kolmannes (36 %) 7–15-vuotiaista täyttää liikkumissuosituksen (kyselytieto).** Suosituksen täyttäminen vähenee iän karttuessa: 7-vuotiaista 46 % täyttää suosituksen, kun 15-vuotiasta enää 23 %. Liikemittaritiedon mukaan vuonna 2022 suosituksen täytti 7-vuotiaista 71 %, mutta 15-vuotiaista enää 10 %.
- **Liikkumissuosituksen täyttäneiden osuus on laskenut 7–15-vuotiaissa** vuodesta 2018 vuoteen 2022 tytöillä ja pojilla lähes kaikissa ikäryhmissä (liikemittaritieto).
- **Pojat liikkuvat tyttöjä enemmän** kaikissa ikäryhmissä 4–15-vuotiaissa.
- **Toimintarajoitteita kokevat lapset ja nuoret liikkuvat vähemmän kuin lapset ja nuoret, jotka eivät koe rajoitteita.** Toimintarajoitteisten lasten ja nuorten keskuudessa oli 12 % enemmän vähän (0–2 päivänä viikossa vähintään tunnin) liikkuvia.
- **Toisen asteen opiskelijoista harva liikkuu suositusten mukaisesti.** Lukiolaisista kyselyn mukaan 14 % ja liikemittaritulosten mukaan vajaat 3 % liikkui suositusten mukaan. Ammattiin opiskelevat liikkuvat keskimäärin vähemmän kuin lukiolaiset.

Havainnointia lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (2/6)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Lasten ja nuorten liikkuminen vähentyi vuosien 2016–2022 välillä.** Tosin vuosien 2016 ja 2018 välillä kevyt ja reipas liikkuminen lisääntyivät ja paikallaanolo vähentyi, mutta myönteinen suuntaus taittui vuosien 2018 ja 2022 välillä. Rasittava liikkuminen vähentyi koko tarkastelujakson ajan.
- **Lapsilla ja nuorilla omaehtoinen liikunta on selvästi suosituin liikunnan muoto.** Toiseksi suosituin on seuran harjoitukset ja kolmanneksi suosituimpana yritysten palvelut.
- **Lapsilla ja nuorilla omaehtoinen liikkuminen sekä urheiluseuran ja muiden seurojen toimintaan osallistuminen ovat vähentyneet.** Liikunta-alan yritysten toimintaan ja opetuksen ulkopuoleisiin liikuntakerhoihin osallistuminen yleistyneet.
- **Kävely- ja pyörätiet, piha-alueet sekä luonto ovat suosituimmat olosuhteet** lasten ja nuorten liikkumisessa.
- **Lapsilla ja nuorilla luonnossa liikkuminen, koulun piha-alueen hyödyntäminen, ulkoilualueiden ja -reittien käyttö ovat yleistyneet.** Erityisesti on yleistynyt luonnossa liikkuminen: vuonna 2016 luonnossa liikkui vähintään kerran viikossa alle kolmasosa 11–15-vuotiaista, kun vuonna 2022 lähes puolet. Kaupunkitilan käyttäminen liikkumisessa on vähentynyt.
- **Lapsilla ja nuorilla yleisimmin harrastettuja liikuntamuotoja** ovat talvella hiihto, jalkapallo, luistelu, jääkiekko ja laskettelu, kesällä jalkapallo, uinti, pyöräily ja frisbeegolf.
- **Pojilla ja tytöillä on eroja suosituimmissa lajeissa:** Pojilla suosituimpia lajeja ovat talvella jääkiekko, jalkapallo ja hiihto, tytöillä hiihto, luistelu ja laskettelu. Suosituimmat kesälajit olivat pojilla jalkapallo, pyöräily ja frisbeegolf, tytöillä uinti, pyöräily ja jalkapallo.

Havaintoja lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (3/6)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Liikuntaharrastukset ovat suosittuja lasten ja nuorten toiveharrastuksia.** Yläkoululaisissa suosituimpia yhteisiä toiveharrastuksia liikunnassa ovat kuntosaliharjoittelu ja lumilautailu/laskettelu sekä pojilla jalkapallo/futsal, jääkiekko, biljardi/snooker ja kamppailulajit, tytöillä ratsastus, tanssi ja lentopallo. Alakoululaisilla pojilla suosituimpia toiveharrastuksia liikunnassa ovat mm. jalkapallo/futsal, parkour, jääkiekko, eri pyöräilylajit, lumilautailu/laskettelu, salibandy ja kiipeily sekä tytöillä ratsastus, keppihevosterho, lumilautailu/laskettelu, taitoluistelu/luistelu, agility, kiipeily tanssi ja cheerleading.
- **Liikunnan tärkeimmissä merkityksissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia lapsilla ja nuorilla viime vuosina.** Tärkeimpiä merkityksiä liikunnalle ovat parhaansa yrittäminen, ilo, hyvän olon saaminen, yhdessäolo, onnistumisen elämykset, terveellisyys sekä uusien taitojen oppiminen ja kehittäminen.
- **Liikunnan merkitysten arvostus on vähentynyt lapsilla ja nuorilla viime vuosina,** erityisesti tyttöjen keskuudessa.
- **Liikuntaharrastuksen esteet ovat lapsilla ja nuorilla yleisimmin ulkoisia esteitä,** kuten ohjauksen ja paikkojen puute, liikunnan kalleus ja kotitehtävien viemä aika. **Tytöt raportoivat esteitä poikia yleisemmin.**
- **Kouluun kuljetaan pääosin aktiivisesti kävellen tai pyörällä:** 3.-, 5.- ja 7.-luokkalaisista noin neljä viidestä kulki alle viiden kilometrin koulumatkat pääosin kävellen tai pyöräillen ja 9.-luokkalaisista noin 60 % .
- **Koulumatkojen kulkemisessa aktiivisesti ei ole tapahtunut viime vuosina merkittävää muutosta:** Alakoululaisten aktiivisesti kulkevien osuus on ollut yli 80 % vuosina 2016, 2018 ja 2022. Yläkoululaisista aktiivisesti koulumatkansa on kulkenut vastaavina vuosina noin 70 %.

Havainnot lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (4/6)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Tärkeimmät koulumatkan aktiiviseen kulkemiseen vaikuttavat tekijät ovat koulumatkan pituus ja vuodenaika.** Vain 10 % lapsista ja nuorista kulki yli viiden kilometrin koulumatkat pääosin aktiivisesti. Syksyisin ja keväisin 85 % lapsista ja nuorista kulki aktiivisesti alle viiden kilometrin koulumatkan, kun talvisin 70 %.
- **Valtaosalla lapsista ja nuorista on polkupyörä:** 5.- ja 7.- luokkalaisista lähes kaikki (98 %) ilmoittivat LIITU-tutkimuksessa, että heillä on käytössään polkupyörä, kun 9.-luokkalaisista 80 %:lla oli käytössään pyörä.
- **Alle viiden kilometrin opiskelumatkat kuljettiin pääosin aktiivisesti:** 72 % lukiolaisista kulki matkat kävellen tai pyöräillen.
- **Tärkein opiskelumatkan aktiiviseen kulkemiseen vaikuttava tekijä on opiskelumatkan pituus:** enintään kolmen kilometrin opiskelumatkoista 80 % kuljettiin lihasvoimin, mutta yli viiden kilometrin matkoista enää vain 15 %.
- **Vajaalla puolella (45 %) lapsista ja nuorista on perusopetuksessa koululiikuntaa 90 minuuttia viikossa** eli tuntijaon mukainen minimimäärä. Reilulla neljänneksellä (27 %) oli liikuntaa 135–150 min./vko. Viidenneksellä (21 %) oli liikuntaa 180 min. tai enemmän viikon aikana. Liikuntatuntien keskiarvomäärä (131 min./vko.) oli lähes sama kuin vuonna 2018 (130 min.).
- **Liikuntaa on yksittäisistä aineista kolmanneksi eniten vuosiluokilla 1–9, yhteensä 20 vuosiviikkotuntia** (äidinkieli ja kirjallisuus 44 vuosiviikkotuntia sekä matematiikka 33 vuosiviikkotuntia). Toisaalta **liikunnan perusopetuksen tuntimäärät ovat tällä hetkellä alhaisemmat kuin vuosina 1970–1994.** Lisäksi liikuntatuntien määrä ja suhteellinen osuus kaikesta koulujen opetuksesta on Suomessa moneen muuhun Euroopan maahan verrattuna alhaisempi.

Havaintoja lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (5/6)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **5. ja 8. luokkien oppilaiden arviot viihtymisestä koulun liikuntatunneilla ovat korkeita. Lapsilla ja nuorilla on myös melko myönteinen suhtautuminen koululiikuntaan:** Yli puolet oppilasta pitää koululiikuntaa yleisesti tärkeänä (59 %), hyödyllisenä (56 %) ja kiinnostavana (51 %). Mitä useammin lapsi ja nuori liikkuu, sitä myönteisimpi käsitys hänellä on koululiikunnasta keskimäärin. Vähän liikkuvista oppilaista koululiikunnan koki kiinnostavaksi alle kolmannes (28 %).
- **Toisella asteella on vain vähän pakollista liikuntaoppiainetta.** Lukioissa on kaksi pakollista liikunnan moduulia, yht. 4 opintopistettä (op.). Lisäksi on kolme valtakunnallista valinnaista moduulia. Ammatillisiin perustutkintoihin liittyy 2 op. kokonaisuus, joka sisältää esim. opiskelu- ja työkyvyn sekä hyvinvoinnin edistämistä liikunnan avulla. Lisäksi perustutkintoihin liittyy valinnainen 3 op. kokonaisuus, joka sisältää liikuntaa. **Lukion 1. vuoden liikuntatuntien määrä on Suomessa moneen muuhun Euroopan maahan verrattuna alhaisempi.**
- **Suuri osa (lähes 60 %) toisen asteen opiskelijoista pitää liikunnanopetusta tärkeänä tai erittäin tärkeänä.**
- **Merkittäväällä osalla lapsista ja nuorista toimintakyvyn haasteita:** Reilulla 38 %:lla 5. ja 8.luokan oppilaista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.
- **Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky pääosin heikkeni vuosien 2016–2022 välillä.** Viime vuosina toimintakyvyssä on tapahtunut myönteistä kehitystä.

Havaintoja lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (6/6)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä on merkittävät erot kaupunkien ja maaseudun sekä eri alueiden välillä.** Kaupungeissa lasten ja nuorten toimintakyky on selkeästi parempi kuin maaseutumaisissa kunnissa. Vähiten alhaisen fyysisen toimintakyvyn oppilaita oli vuonna 2024 Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueilla (34–35 %). Eniten alhaisen toimintakyvyn oppilaita oli Keski-Pohjanmaan, Satakunnan ja Kymenlaakson hyvinvointialueilla (43–44 %).
- **Kansainvälisessä vertailussa Suomi on neljän kärkimaan joukossa lasten ja nuorten liikunnan tilan osalta.** Suomen vahvuuksina ovat kokonaisaktiivisuus, aktiivinen kulkeminen koulumatkoilla ja valtakunnan tasolla hyvin koordinoitut toimenpiteet.

Havaintoja työikäisten ja ikääntyneiden liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (1/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Liikunnan harrastaminen on edelleen yleistä ja liikunta on suosittu harrastus aikuisväestöllä, josta 82 % harrastaa liikuntaa, urheilua, kuntoilua tai ulkoilua. Vapaa-ajan liikunnan harrastaminen on lisääntynyt 1980-luvulta lähtien työikäisillä.**
- **Reilu neljäsosa (26 %) 20–69-vuotiaista täyttää liikkumisen suosituksen (kyselytieto).** Naiset täyttävät suosituksen hieman miehiä yleisemmin (27 % vs. 24 %).
- **Liikkumissuosituksen täyttäneiden osuus on pysynyt 20–69-vuotiaissa pääosin lähes ennallaan vuosien 2017 ja 2021/2022 välillä, pois lukien 20–29-vuotiaiden miesten ja 30-39-vuotiaiden naisten liikkuminen, joka on laskenut merkittävästi ja 50–59-vuotiaissa, joissa liikkuminen on lisääntynyt.**
- **Reilu kolmannes (35 %) 70-vuotta täyttäneistä täyttää liikkumissuosituksen kestävyysliikkumisen osalta.** 70–79-vuotiaissa 44 % täyttää suosituksen, mutta sitä vanhemmissa 27 %.
- **Ikääntyneissä (70–79-vuotiaat) ei ole merkittävää eroa miesten ja naisten välillä liikkumissuosituksen täyttämässä, mutta vanhemmissa ikäryhmissä hieman suurempi osa naisista täytti suosituksen kuin miehistä.**
- **Aikuisväestöllä omaehtoinen liikunta on selvästi suosituin liikunnan muoto.** Toiseksi suosituinta on liikkua yritysten palveluissa, kolmanneksi suosituinta seuratoiminnassa ja neljänneksi suosituinta kuntien liikuntapalveluissa.
- **Aikuisväestössä sukupuolten välillä on jonkin verran eroa liikuntapalveluiden käytössä:** Aikuisväestöstä naiset liikkuvat miehiä enemmän yritysten ja kuntien liikuntapalveluissa, miehet seuratoiminnassa.

Havaintoja työikäisten ja ikääntyneiden liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (2/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Toimintarajoitteiset henkilöt (18-v.) käyttävät yleisimmin kuntien liikuntapalveluita (24 %).** Seuraavaksi yleisimmin liikutaan vammais- ja kansanterveysjärjestöjen toiminnassa (18 %), yritysten palveluissa (14 %) ja urheiluseuroissa (12 %).
- **Toimintarajoitteisten henkilöiden (18-v.) omatoimisen liikkumisen suosituin ympäristö on oma lähiympäristö,** kuten koti, piha ja lähiluonto. Toiseksi suosituin ympäristö on puistot ja kevyen liikenteen väylät, kolmanneksi suosituin kuntien sisäliikuntapaikat ja neljänneksi suosituin metsät ja retkeilyreitit.
- **Aikuisväestön harrastetuimmissa liikuntalajeissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia** viimeisten vuosikymmenten aikana. **Harrastettujen lajien määrä on kuitenkin kasvanut:** Lähes puolet (49 %) harrastaa neljää tai useampaa lajia, kun vuosina 2009–2010 neljäsosa harrasti neljää tai useampaa lajia.
- **Ulkoiluun osallistuvan väestön osuus on säilynyt korkeana:** 15–80-vuotiaista 96 % osallistui ulkoiluun vuoden aikana vuonna 2020. Naiset osallistuvat ulkoiluun hieman useammin kuin miehet (96,5 % vs. 95,0 %).
- **Ulkoilua harrastettiin keskimäärin kolme kertaa viikossa, ja ulkoilukertoja kertyi keskimäärin 182 vuodessa.** Neljä viidestä 15–80-vuotiaista ulkoili vähintään kerran viikossa. Naisilla kertyi vuodessa keskimäärin enemmän ulkoilukertoja (naiset yli 190 krt. vs. miehet yli 170 krt.). **Suurin osa ulkoilukerroista suuntautui lähiluontoon.**
- **Ulkoiluun osallistuvilla on monia erilaisia ulkoiluharrastuksia:** 15-80-vuotiailla on keskimäärin 12 erilaista ulkoiluharrastusta. **Suosituimpia tapoja viettää aikaa luonnossa ovat kävely, uinti, pyöräily, marjastus, mökkeily ja luonnossa oleskelu tai maisemien ihailu,** joita harrastaa yli puolet 15–80-vuotiaista.

Havainnot työikäisten ja ikääntyneiden liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (3/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksissa ja matkasuoritteiden osuuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina.** Kotimaassa kuljetuista matkoista (6 v. täyttäneet) 23 % tehtiin kävellen ja 7 % pyörällä (2021). Matkasuoritteista (6 v. täyttäneet) jalankulun ja pyöräilyn osuus oli 5 % (2021). Kuitenkin verrattuna nykytilannetta 1990-luvun loppuun, pyöräily on menettänyt jonkin verran kulkutapaosuuttaan (11 % vuosina 1998–1999).
- **Nuorten miesten fyysinen kunto on heikentynyt 1970-luvulta lähtien** niin kestävyys- kuin lihaskunnan osalta. Vuonna 1975 varusmiespalveluksen aloittaneiden keskimääräinen tulos 12 minuutin juokstestissä oli 2 760 metriä, kun vuonna 2021 tulos oli keskimäärin 2 376 metriä. Suurin pudotus tapahtui 1990-luvun aikana.
- **Miesten fyysinen kunto heikentyy ennusteiden mukaan tulevina vuosikymmeninä:** Vuonna 2040 heikossa kestävyyskunnossa on 17 % 30-vuotiaista, 25 % 40-vuotiaista, 43 % 50-vuotiaista, 66 % 60-vuotiaista ja 87 % 70-vuotiaista.
- **Naisten kestävyyskunto on myös heikentynyt,** mutta kansainvälisten tutkimusten perusteella vähemmän kuin miesten kunto.
- **Koetun liikkumiskyvyn vaikeuksia raportoidaan enemmän vasta vanhemmissa ikäryhmissä:** Reilulla neljänneksellä 75 vuotta täyttäneistä on suuria vaikeuksia 500 metrin matkan kävelemisessä. Naisilla on enemmän vaikeuksia kävelyssä kuin miehillä. **Koetut liikkumisvaikeudet ovat yleisempiä alimmassa koulutusryhmässä.**

Havaintoja työikäisten ja ikääntyneiden liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (4/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Ikääntyneiden toimintakyky heikentyy monilla mittareilla 80 ikävuoden jälkeen.** Reilut 80 % 60–69-vuotiaista ja reilut kaksi kolmesta 70–79-vuotiaasta selviää vaikeuksitta 500 metrin kävelystä, mutta 80 vuotta täyttäneistä miehistä vajaat puolet ja naisista enää vajaa kolmasosa.
- **Ikääntyneiden toimintakyvyn myönteinen kehitys on pysähtynyt.** Ikääntyneiden toimintakyky parantui selvästi 2010-luvun alkuun saakka, mutta myönteinen kehitys päättyi 2010-luvulla.
- **Vakavat kävelyvaikeudet yleistyivät ikääntyneillä 2010-luvulla.** Tätä kielteistä kehitystä ei havaittu enää vuonna 2022: iäkkäiden miesten kävelyvaikeudet vähenivät lähes vuoden 2018 tasolle, ja naisillakin on havaittu viitteitä tilanteen paranemisesta.
- **Liikkumisvaikeuksia kokevien määrä kaksinkertaistuu ajanjaksolla 2011–2044,** jos riskitekijöiden kehitys (ylipaino, tupakointi ja liikkumisen puute) jatkuu ennallaan – ylipainon puolittuminen hillitsisi kasvua merkittävästi.

Johtopäätöksiä liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (1/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Lisääntynyt liikunnan harrastaminen ei ole pystynyt korvaamaan liikkumisen vähenemistä työssä ja arjessa.** Väestön liikkumisen kokonaismäärä on laskenut.
- **Valtaosa väestöstä ei täytä liikkumissuosituksia ja liikkuu terveytensä kannalta liian vähän.** Vain pienistä lapsista valtaosa saavuttaa liikkumissuosituksia.
- **Liikkumisen määrä on jatkanut laskuaan tai pysynyt samalla tasolla.** Valtaosalla lapsia ja nuoria liikkumissuositusten saavuttaneiden osuus on laskenut viime vuosina, työikäisissä osuus on keskimäärin pysynyt samana. **Erilaisista liikkumisen edistämistoimista huolimatta väestön liikkumisen määrää ei ole onnistuttu kääntämään kasvuun.**
- **Liikkumissuositusten saavuttaneiden osuudessa on jonkin verran eroja sukupuolten välillä.** Lapsissa ja nuorissa pojat liikkuvat tyttöjä enemmän, työikäisissä ja yli 80-vuotiaissa naiset liikkuvat hieman miehiä enemmän. **Huomiota tulee kiinnittää erityisesti tyttöihin, jotka liikkuvat poikia vähemmän ja joiden toimintakyky on heikentynyt sekä joilla liikunnan merkityksellisyys on heikentynyt.**
- **Fyysisen toimintakyvyn ja kunnan lasku on pääosin jatkunut eri väestöryhmissä.** Viime vuosina kuitenkin lasten fyysisen toimintakyky on kehittynyt myönteiseen suuntaan.
- **Lasten ja nuorten fyysiseen toimintakykyyn, arkiliikkumisen ja liikunnan harrastamisen mahdollisuuksiin maaseutumaisissa kunnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota,** sillä maaseutumaisissa kunnissa asuvien lasten ja nuorten toimintakyky on selkeästi heikompi kuin kaupungeissa asuvien.

Johtopäätöksiä liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (2/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- Fyysisen toimintakyvyn ongelmien määrä ja liikkumisrajoitteisten henkilöiden määrä tulee kasvamaan ennusteiden mukaan tulevina vuosikymmeninä.
- **Polarisaatio on kasvanut liikkumisessa ja fyysisessä toimintakyvyssä, joissa on yhä enemmän väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja.** Tarvitaan tehokkaita ja kohdennettuja keinoja, joilla edistetään liikkumista ja toimintakykyä erityisesti alemmissa sosioekonomisissa ryhmissä ja maaseudulla asuvien keskuudessa.
- **Liikkumisesta ja liikunnasta on tullut nyky-yhteiskunnassa yhä enemmän (tietoinen) valinta,** jota lähdetään erikseen harrastamaan sen sijaan, että liikkumista ja liikuntaa nivoutuisi automaattisesti osaksi ihmisten arjen toimintoja.
- Liikkumisen vähentymisen ja fyysisen toimintakyvyn heikentymisen kanssa **samaan aikaan yleistynyt ylipaino ja lihavuus luovat merkittäviä haasteita väestön työ- ja toimintakyvylle ja terveydelle. Tilanne heikentyy merkittävästi tulevaisuudessa ja kehityksellä on laaja-alaiset vaikutukset niin liikuntaan (esim. seuratoiminta) ja urheiluun (tulevat huippu-urheilijat) kuin kaikkialle yhteiskuntaan (esim. työelämä).**

Tulevaisuudessa on yhä vaikeampi löytää fyysisesti keskimääräistä raskaampiin työtehtäviin riittävän toimintakykyisiä työntekijöitä. Työelämään tulee koko ajan huonokuntoisempia nuoria, joiden työkyky ei välttämättä kestä eläkeikään saakka. Seuratoiminnassa lasten ja nuorten vähäinen liikkuminen näkyy heikkona kestävyyskuntana ja heikkoina motorisina taitoina.

Johtopäätöksiä liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (3/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Omaehtoinen ja omatoiminen liikunta on edelleen selvästi suosituin liikunnan muoto väestössä, mikä korostaa omaehtoisen liikunnan tukemisen ja edellytysten edistämisen tärkeyttä tulevaisuudessakin.** Toiseksi suosituin on seuran harjoitukset ja kolmanneksi yleisin yritysten palvelut.
- **Erilainen ulkoilu on säilynyt keskeisenä osana väestön elämäntapaa, liikkumista ja liikuntaa.** Ulkoilu suuntautuu pääosin lähiluontoon, mikä korostaa lähiluonnon merkitystä väestön liikkumisen ja liikunnan harrastamisen ympäristönä.
- **Ulkoiluharrastuksissa monet perinteiset aktiviteetit ovat säilyttäneet suosiotaan,** kuten kävely, uinti luonnonvesissä, pyöräily, marjastus ja luonnossa oleskelu.
- **Liikunnan koetut merkitykset ovat vähentyneet lapsilla ja nuorilla,** mikä voi vähentää myös liikunnan harrastamisen suosiota tulevaisuudessa, etenkin tyttöjen ja naisten osalta.
- **Lapsilla ja nuorilla omaehtoinen liikkuminen sekä urheiluseuran ja muiden seurojen toimintaan osallistuminen ovat vähentyneet,** mikä voi luoda haasteita seuratoiminnalle tulevaisuudessa.
- **Liikunta-alan yritysten toimintaan osallistuminen on yleistynyt väestössä,** mikä luo tulevaisuudessa hyvät edellytykset liikunta-alan yritystoiminnan kasvulle ja nostaa yritysten merkitystä osana liikuntapolitiikkaa.
- **Suosituimmissa liikuntalajeissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina, mutta harrastettujen lajien kirjo on kasvanut.** Liikuntakulttuurin laajentuminen, eriytyminen ja sirpaloituminen jatkunee tulevaisuudessakin, mikä mm. muuttaa liikuntaa entistä henkilökohtaisemmiksi, kasvattaa osaamistarpeita, lisää tarvetta mahdollisimman muunneltaville ja monikäyttöisille liikunnan olosuhteille.

Johtopäätöksiä liikkumisen ja liikunnan harrastamisen sekä toimintakyvyn kehityksestä (4/4)

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Tilasto- ja
ennustekatsaus 2026

- **Alle 5 km:n koulu- ja opiskelumatkat kuljetaan edelleen pääosin fyysisesti aktiivisilla kulkumuodoilla**, mikä luo hyvän pohjan lasten ja nuorten arkiliikkumiselle ja kokonaisaktiivisuudelle jatkossakin. Tämä kuitenkin edellyttää, että mahdollisimman monella koululla sijaitsee jatkossakin riittävän lähellä eikä lasten ja nuorten koulu- ja opiskelumatkat kasva liian pitkäksi esim. kouluverkkojen supistamisen myötä.
- **Lapset ja nuoret suhtautuvat koululiikuntaan ja liikunnanopetukseen pääosin melko myönteisesti sekä pääosin viihtyvät liikuntatunneilla**, mutta jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että myös vähän liikkuvat kokevat koululiikunnan kiinnostavaksi.
- **Liikuntaa on oppiaineena vähän toisella asteella** (etenkin ammatillisessa koulutuksessa) vaikka se olisi keskeinen keino tukea opiskelijoiden liikkumista sekä fyysisen toimintakyvyn ja työkyvyn kehittämistä.
- Erilaisista kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteistä huolimatta **jalankulun ja pyöräilyn osuudet matkasuoritteesta ovat säilyneet lähes samoina** verrattuna 2010-luvun alkuun.
- **Kävely ja pyöräily ovat edelleen houkuttelevia kulkumuotoja lyhyillä matkoilla, mutta niitä ei nähdä edelleenkään ensisijaisena kulkumuotona lyhyehköillä matkoilla**. Matkan kasvaessa yli kolmeen kilometriin, henkilöautoilu nousee nopeasti suosituimmaksi kulkumuodoksi.

Kiitos!

sami.p.kokko@jyu.fi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Suomi liikkeelle –ohjelman järjestöjen uudet kokeilut ja innovaatiot: Ideavaihe käytännössä

Ideavaiheen toteuttajat

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta

Professori Sami Kokko

sami.p.kokko@jyu.fi

Dosentti Outi Aarresola

outi.m.aarresola@jyu.fi

Avustava henkilö

Ideoiden lähettäminen lomakkeella (9.3. - 30.4.)

- Hankkeen yhteyshenkilö lähettää idean webropol-lomakkeella
- Keskeneneräisen lomakkeen voi tallentaa ja jatkaa täyttämistä myöhemmin
- Lomakkeen lähettäjä saa kuittauksen lomakkeen lähettämisestä ja sähköpostiin linkin omaan vastaukseensa.
- Idealomakkeen pohjalta käydään yhteiskehittelykeskustelu.

Lomakkeella on seuraavat kysymykset:

- Hallinoiva taho ja yhteystiedot
- Konsortion muut tahot ja yhteyshenkilö
- Minkäikäisten liikkumista hanke lisää?
Alle kouluikäiset
Peruskouluikäiset
Nuoret ja opiskelikäiset
Työikäiset
Ikääntyneet ja eläkeikäiset
- Kuvatkaa lyhyesti hankkeenne idea
- Mihin liikkumisen edistämisen tarpeeseen hankkeen vastaa? Mihin tietoperustaan tarve perustuu?
- Mitkä ovat hankkeen toimenpiteet? Miten hankkeen toimenpiteet lisäävät valitun kohderyhmän liikkumista?
- Kertokaa hankkeenne konsortioista ja toteuttajista, millaista uutta yhteiskehittämistä toimijoiden välillä hankkeessanne on?
- Tiivistäkää, mikä on hankkeen potentiaalinen innovaatio ja tavoiteltu muutos. Miten muutos todennetaan?
- Miten varmistetaan hankkeessa kehitetyn toiminnan elinvoima ja jatkuvuus hankerahoituksen päätyttyä?
- Mikä on hankkeen arvioitu kokonaisbudjetti euroina?

Yhteiskehittelykeskustelut (15.5. - 12.6.)

- Jyväskylän yliopisto ottaa yhteyttä yhteyshenkilöön ja sopii ajan idean yhteiskehittelyyn.
- Keskustelu käydään Teamsissa, keskustelun kesto on noin 30-45 minuuttia.
- Keskusteluun voivat osallistua kaikki konsortion osapuolet.

Yhteiskehittelykeskustelun jälkeen

- Kukin hankeidea saa kirjallisen palautteen keskustelun jälkeen.
- Kirjallinen palaute on tarkoitettu huomioiksi ideasta ja idean parantamiseksi, palaute ei sido hankkeen osapuolia eikä valtionapuviranomaista.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö saa ideavaiheesta sekä hankeosapuolten toimittaman idealomakkeen että annetun palautteen.

Vastauksia 5.3. infotilaisuudessa tulleisiin kysymyksiin

- Konsortion kaikkein osapuolten ei tarvitse olla selvillä ideavaiheessa, mutta tarkoitus on, että idea on suunniteltu pääasiallisten kumppaneiden kanssa yhdessä.
- Ideavaiheessa eri osapuolia voidaan saattaa yhteen antamalla yhteyshenkilön yhteystiedot ja kertomalla, että hankkeiden voi olla hyvä keskustella mahdollisesta yhteistyöstä. Tällä on tarkoitus välttää useiden päällekkäisten ideoiden toimittamista ja helpottaa yhteistyötä. Kenenkään idealomaketta ei toimiteta toisille ideoiden toimittajille.
- Kaikki ideat otetaan mukaan yhteiskehittelyvaiheeseen. Tarkoituksena on järjestää yhteiskehittelykeskustelu Teamsissa kaikkien idean toimittaneiden kanssa, mutta mikäli ideoita tulee hyvin runsas määrä, osa ideoista voi saada vain kirjallisen palautteen.